

БЪЛГАРСКИ ВЕСТИ BOLGÁR HÍREK 05 · 2026

ВЕСТНИК НА БЪЛГАРИТЕ В УНГАРИЯ

WWW.BOLGAROK.HU

A MAGYARORSZÁGI BOLGÁROK KÉTNYELVŰ HAVILAPJA

© Жофи Доро (9 г.) • Doró Zsófi (9 éves)

Празник в Залавар • Ünnepe Zalaváron • Българският културно-духовен триъгълник в Будапеща • A budapesti bolgár szellemi és kulturális háromszög
Отчетно-изборно събрание на Дружеството на българите в Унгария • Beszámoló és tisztújító közgyűlést tartott a Magyarországi Bolgárok Egyesülete

НАШИЯТ ПРАЗНИК

Той е наш, не само защото събира общността, а защото буквите на Кирил и Методий са ни свързали завинаги в една културна общност, която се доказва всеки ден – чрез училищните и църковните делници и празници, чрез художественото слово и музиката, чрез пресъздадените върху платна образи, чрез спектаклите и концертите, чрез танците и песните.

Денят на светите братя Кирил и Методий се чества в Унгария вече над 100 години. Грандиозен пикник с представители на различни поколения от всички краища на страната. Деца, които изнасят програма за 24 май – песни, стихове, „Върви, народе възрогени...“ Приятно поседнали из двора

стари познати, които си припомнят предишни тържества, споделят нещата от живота си с близки, съученици, някогашни познати, с които отдавна не са се срещали, може би само веднъж годишно именно на този ден. Май нямаме друг такъв празник. И всичко се повтаря отново и отново, а в това има някаква красота и привлекателност, въпреки вечния ни стремеж към нещо ново, неவிжданo и нечувано.

И все пак имаше ли нещо ново? Особено ми хареса как нагошлите населиха всяко кътче от двора на църквата и Културно-образователния център: навсякъде групи хора, удобно настанени под сенниците в топлия ден. Мнозина правостоящи, обикалящи из двора да видят още някой познат. Новата обширна сцена се изпълва с над сто деца от детската градина, от училището от първи до дванайсти клас, после идват танцовите състави

с няколко поколения танцьори.

Снимките под трите току-що засадени платана: на знанието, на вяра и на общността. И цялата тази визия в перспектива: платаните, които растат и се разклоняват, нови и нови поколения, които се снимат претях на всеки празник. Сто, двеста, триста години. Защото платаните са издръжливи дървета. Да се учим от дърветата.

Тези няколко часа заедно ни зареждат с радост, обич и енергия за цялата година. А когато пак се срещнем, ще имаме много неща за споделяне. Защото в нашите три средища всеки ден от годината е Ден на българската култура – училище, църква и културен дом, на 24 май просто си даваме равнометка за извършеното и се готвим за следващите 365 дни.

СВЕТЛА КЪСЕВА

A MI ÜNNEPÜNK

A miénk, nem csupán azért, mert öszszehozza a közösséget, hanem mert Cirill és Metód betűi örök időkre egy olyan kulturális közösséggé formáltak bennünket, amely minden nap bizonyít – az iskolai és egyházi hétköznepok és ünнепек révén, a szóművészet és a zene révén, a vásznon visszaadott alakok révén, produkciók és koncertek, táncok és dalok révén.

A szent fivérek, Cirill és Metód napját immár több mint száz esztendeje ünнепlik Magyarországon. Grandiózus pikniket tartunk ilyenkor, melyen különböző nemzedékek képviselői vesznek részt az ország minden tájáról. Gyerekek, akik programmal készülnek május 24-re – éneklés, szavalás, „Indulj, újjászületett nemzet...” Régi ismerősök,

akik az udvaron kényelembe helyezve magukat felidézük a korábbi ünнепсégeket, megosztják életük eseményeit szeretteikkel, volt iskolatársaikkal, egykori ismerősökkel, akikkel rég nem találkoztak – talán évente egyszer futnak össze, éppen ezen a napon. Azt hiszem, nincs még egy ilyen ünнепünk. Minden újra és újra megismétlődik, s ebben van valami szép és vonzó, még az újra, a sosem hallottra, sosem látottra irányuló örök törekvésünk mellett is.

Volt-e mégis valami új? Különösen tetszett, hogy a népes közönség a templom és a Bolgár Oktatási és Kulturális Központ udvarának minden zugát belakta: mindenfelé csoportokat lehetett látni, kényelmesen elhelyezkedve a napvitorlák alatt ezen a meleg napon. Sokan talpon voltak, járták az udvart újabb és újabb ismerősöket keresve. Az új, kiszélesített színpadot több mint száz gyerek töltötte meg az óvodából és az iskola mind a tizen-

két osztályából, aztán következtek a több generációt felvonultató táncegyüttesek.

A fényképezkedés a három újonnan ültetett platán alatt, melyek a tudásnak, a hitnek és a közösségnek vannak szentelve. Sz az egész látvány perspektívába helyezve: a platánok, melyek növekednek és ágakat bontanak, újabb és újabb nemzedékek, melyek előttük fényképezkednek minden ünнепen. Száz, kétszáz, háromszáz éven át. Mert a platán nagyon ellenálló fa. Tanuljunk tőle mi is.

E néhány együtt töltött óra az egész évrre feltölt bennünket örömmel, szeretettel és energiával. S amikor újra találkozunk, sok mesélnivalónk lesz. Mert három központunkban, az iskolában, a templomban és a művelődési házban az év minden napja a bolgár kultúra napja – május 24-én csupán számot vetünk az elvégzett munkával, és készülünk a következő 365 napra.

KJOSZEVA SZVETLA

ПРАЗНИК В ЗАЛАВАР

На 27 май ученици и учители от Българското училище и детска градина в Будапеща заедно с учениците от Шармелек, където българският език се изучава в редовна форма, почетоха делото на светите братя Кирил и Методий в едно от най-значимите места, свързани с тяхната мисия в Централна Европа – мемориалния комплекс в Залавар.

Малко хора знаят, че именно тук, в гревния Блатноград (днешен Залавар), през IX век светите братя са били посрещнати от княз Коцел по време на пътя си към Рим. Историческите извори свидетелстват, че Кирил и Методий развиват тук реална просветна и духовна дейност. Те обучават ученици на славянска писменост и богослужение на разбираем за народа език – нещо изключително смело и новаторско за времето си. Смята се, че именно тук са били обучени около 50 ученици, които по-късно разпространяват славянската книжовност и християнството сред различни славянски народи.

След смъртта на св. Кирил, св. Методий продължава делото и е назначен за архиепископ на Панония и Великоморавия. Така районът около днешен Залавар се превръща в един от важните центрове на славянската духовност и книжовност през IX век. Днешният мемориален комплекс в Залавар пази паметта за тази мисия. Там могат да се видят останките на старинната базилика „Св. Агриан“, паметници, посветени на Кирил и Методий, както и мемориали, свързани с различни народи от Централна Европа. Това място е символ не само на историческата памет, но и на културния диалог между народите, между Изтока и Запада, между езика, вярата и образованието. Да бъдем там в дните около 24 май беше особено вълнуващо. Защото празникът на буквите не е само български празник – той е празник на просветата, на правото всеки народ да чува словото на своя език, на силата на знанието и културата да свързват хората отвъд граници и времена.

Поклонихме се пред делото на братята, положихме венци и си припомнихме, че българската писменост и култура са оставили следа далеч отвъд пределите на България – и че тази следа продължава да живее и днес.

На тържественото поклонение присъстваха и официални гости: Н. Пр. Мария Ангелиева – посланик на Република България в Унгария, Симеон Варга – застъпник на българите в Унгарския парламент, Йозеф Луц – кмет на Залавар, и г-р Бире Мишмаш – кмет на Шармелек. Съвместното присъствие на представители на местната власт, българската общност и образователните институции превърна геня в истински знак на уважение към делото на светите братя Кирил и Методий и към живата връзка между народите чрез езика, културата и образованието.

БАНИЯ КОТОРОВА
ДИРЕКТОР

ÜNNEP ZALAVÁRON

Május 27-én a budapesti Bolgár Iskola és Óvoda diákjai és tanárai a sármelléki tanulókkal együtt, akik a helyi iskolában általános iskolai oktatás keretében tanulják a bolgár nyelvet, tiszteletüket fejezték ki Cirill és Metód munkássága előtt az egyik legfontosabb, a szent fivérek közép-európai missziójához kötődő helyen – a zalavári emlékparkban.

Kevesen tudják, hogy a 9. században, Rómába vezető útjuk során itt, az ősi Blatnográdban (ma Zalavár) fogadta a szent fivérek Kocel fejedelem. Történeti források tanúsítják, hogy Cirill és Metód valós vallási és kulturális tevékenységet végzett itt. Tanítványokat oktattak szláv írásra és a nép számára érthető nyelvű liturgiára, ami abban az időben rendkívül merész és újító lépés volt. Úgy tudjuk, itt képezték ki azt a mintegy ötven tanítványt, akik később elterjesztették a szláv írásbeliséget és a kereszténységet a különböző szláv népek körében.

Cirill halála után Metód folytatta a munkát, s Pannónia és Nagy-Morávia érsekévé nevezték ki. Ezzel a mai Zalavár környéke a 9. századi szláv vallási és szellemi élet egyik fontos központjává vált. A mai zalavári emlékpark e misszió

emlékét őrzi. Megtekinthetők itt a régi Szent Adrián bazilika maradványai, Cirill és Metód szobra, valamint különböző közép-európai népekhez kapcsolódó emlékművek. E hely nem csupán a történelmi emlékezet, hanem a nemzetek, Kelet és Nyugat, a nyelv, a hit és az oktatás közötti kulturális párbeszéd szimbóluma is. Különösen izgalmas volt, hogy nem sokkal május 24-e után lehettünk ott. A betűk ünnepe ugyanis nem csupán bolgár ünnep, hanem a műveltség ünnepe, minden nemzet jogának ünnepe, hogy saját nyelvén hallhassa az ígét, a tudás és a kultúra embereket határokon és korszakokon át összekapcsoló erejének ünnepe.

Fejet hajtottunk a fivérek munkássága előtt, megkoszorúztuk emlékművüket és emlékezetünkbe idéztük, hogy a bolgár írásbeliség és kultúra messze Bulgária határain túl is nyomot hagyott – s hogy e nyom ma is elevenen él.

Az ünnepélyes tiszteletadáson hivatalos vendégek is részt vettek: őexcellenciája Maria Angelieva, a Bolgár Köztársaság magyarországi nagykövete, Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószóló, Lucz József, Zalavár polgármestere és Dr. Mismás Biri, Sármellék polgármestere. A helyi közigazgatás, a bolgár közösség és az oktatási intézmények képviselőinek együttes jelenléte a napot a szent fivérek, Cirill és Metód munkássága és a nemzetek közötti, nyelv, kultúra és oktatás révén fennálló eleven kapcsolat iránti tisztelet igazi jelévé avatta.

KOTOROVA VANYA
IGAZGATÓ

БЪЛГАРСКИЯТ КУЛТУРНО-ДУХОВЕН ТРИЪГЪЛНИК В БУДАПЕЩА

На 22 май в галерия „Мажаров“ беше открита ученическата изложба „Българският културно-духовен триъгълник в Будапеща“. Тя е резултат от проекта на Министертвото на образованието и науката „Неразказаните истории на българите“, по който учениците от Българското училище и детска градина работиха през настоящата учебна година.

Основната цел на проекта е да съхрани и предаде спомените и историите на българите зад граница. Тази година фокусът беше насочен към трите основни български средища в Будапеща – Българската църква „Св. св. Кирил и Методий“, Културния дом и Българския културно-образователен център. В основата на изложбата стоят записани спомени на българи, израснали и учили в Будапеща. Чрез техните разкази учениците се запознаха с историята на българската общност в Унгария и с усилията на поколения българи за създаването и съхраняването на тези институции. Вдъхновени от историите, децата създадоха разнообразни художествени интерпретации. Сред тях са възста-

новка на унищожените по време на Втората световна война витражи на Лили Стело за българската църква и колаж-пъзел, посветен на Културния дом и общите усилия на българските семейства за неговото изграждане. В проекта се включиха и децата от детската градина с рисунки на тема „Моята детска градина“. Изложбата е изградена като символична градина – препратка към българските градинари, положили основите на общността в Унгария. В нея участват ученици от предучилищните групи, началните класове и основния курс, както и деца от Сентенгре и Халастелек. Към проекта беше създаден и кратък артистичен филм с откъси

от интервюта с представители на българската общност, съчетани с ученически творби и архивни снимки. Филмът беше представен на откритието на изложбата. Всеки участник получи сертификат и малък подарък, а събитието завърши с приятелски разговори и почерпка. Изложбата може да бъде посещена всеки делничен ден от 11:00 до 18:00 часа до 21 юни в галерия „Мажаров“.

ЕЛИЦА РОЖИЧ

A BUDAPESTI BOLGÁR SZELLEMI ÉS KULTURÁLIS HÁROMSZÖG

Május 22-én a Mazsaroff Galériában került megnyitásra a *Budapesti bolgár szellemi és kulturális háromszög* címet viselő, diákok alkotásait bemutató kiállítás. A rendezvény a *bolgár Oktatás- és Tudományügyi Minisztérium A bolgárok el nem mondott történetei* című projektjének keretében valósult meg, melybe a *Bolgár Iskola és Óvoda tanulói a jelen tanév folyamán kapcsolódtak be*.

A projekt fő célja határon túli bolgárok emlékeinek és történeteinek megőrzése és átadása. Idén Budapest három legfontosabb bolgár közösségi tere, a Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Ortodox Templom, a Bolgár Művelődési Ház és a Bolgár Oktatási és Kulturális Központ volt a fókuszban. A kiállítás alapját a Budapesten felnőtt és tanult bolgárok megörökített emlékei képezik. Elbeszéléseik alapján diákjaink megismerkedhettek a magyarországi bolgár közösség történetével és bolgárok nemzedékeinek erőfeszítéseivel, hogy megteremtsék és fenntartsák ezeket az intézményeket. A történetektől megihletve a gyerekek változatos művészi értelmezésekkel álltak elő. Megtalálhatjuk köztük a Sztehlo Lili által a bolgár templom számára

készített, a második világháború során megsemmisült üvegablakok képi rekonstrukcióját vagy a művelődési háznak és a bolgár családoknak az épület megépítésére tett közös erőfeszítéseinek szentelt kollázs-puzzle-t. A projektbe az óvodánkba járó gyerekek is bekapcsolódtak „Az én óvodám” témájában készült rajzaikkal. A kiállítás szimbolikus kertként került kialakításra – utalásként a bolgár kertészekre, akik lefektették a magyarországi bolgár közösség alapjait. Részt vettek benne az iskolaelőkészítő csoportok tanulói, az alsó és felső tagozatos diákok, valamint szentendrei és halászteleki gyerekek is. A projekthez rövid művészfilm is készült, mely a közösség tagjaival készített interjúkból vett részleteket kombinál diákjaink alkotásaival és archív fényképekkel. Minden résztvevő emléklapban és egy apró ajándékban részesült, s az esemény baráti beszélgetéssel és egy kis falatozással zárult. A kiállítás június 21-ig minden hétköznap 11-től 18 óráig megtekinthető a Mazsaroff Galériában.

ROZSITS ELICA

БЛИЦИНТЕРВЮ

АРОН СИМЕОНОВ

Кой от семейството ти е българин?
– Майка ми е изцяло българка, а баща ми наполовина.
Къде си роден?
– В Будапеща.
Опиши с една дума какво е България за теб?
– Почивка.
Кое е любимото ти кътче в България?
Опиши го с три думи.
– Варна. Лято, море, разходки.
Любимо българско стихотворение?
– „Родна реч“ на Ран Босилек. Научих го заедно със сестра ми в българската детска градина.
Кой български празник харесваш най-много? Защо?
– Баба Марта. Харесва ми, защото е първият пролетен празник. Роднини и приятели от България редовно ни изпращат мартеници за този ден.
Какво избра за своя професия?
– Икономист като родителите ми.
Какво означаваше за теб българското училище?
– Място за среща с България.
Кажи нещо за себе си с три думи?
– Оптимист, честен, дисциплиниран.
Обичаш ли да мечтаеш?
– Да, но без да прекалявам, предпочитам да живея в реалността.
Кой е любимият ти сезон? Защо?
– Лятото, защото тогава се усещам най-свободен.
Какво никога не би направил в живота си?
– Няма такова нещо, аз съм отворен човек.
Имаш ли си мото в живота?

– Нямам. Не обичам да се поставям в рамки.
Три неща без които не можеш?
– Обич, спокойствие, свобода.
За какво се чувстваш благодарен?
– За семейството ми, приятелката ми, приятелите.
Какво те прави щастлив?
– Слънцето, хубавото време, спорта, любимите хора.

КРИСТИАН МУСЕВ

Кой от семейството ти е българин?
– Баща ми е българин.
Къде си роден?
– Аз съм роден в Будапеща.
Кое е любимото ти кътче в България?
Опиши го с три думи.
– Любимото ми кътче в България е който и да е морски град.
Любимо българско стихотворение?
– Любимото ми българско стихотворение е „Аз съм българче“ от Иван Вазов.
Кой български празник харесваш най-много? Защо?
– Харесвам Баба Марта, защото много обичам пролетта и мартеничките.
Какво избра за своя професия?
– Още не съм си избрал професия.
Какво означаваше за теб българското училище?
– За мен българското училище означава второ семейство.
Какво ти беше най-трудно?
– Най-трудно ми беше да се откажа от лагера на българското училище заради лагера по футбол.
Кажи нещо за себе си с три думи?
– Много обичам да спортувам.
Кой е любимият ти сезон? Защо?
– Любимият ми сезон е лятото, защото

тогава мога най-много да правя това, което обичам.
Как се разтоварваш, релаксираш?
– Почивам си най-добре, когато пътувам в чужбина.
Какво никога не би направил в живота си?
– Никога не бих извършил убийство.
За какво се чувстваш благодарен?
– Благодарен съм, за това, че раста в добро семейство.
Какво си пожелаваш за тази година?
– Пожелавам си да се приближа до целите си.
Какво те прави щастлив?
– Щастлив съм, когато съм приятно изненадан от нещо.

НОРА КОСТАДИНОВА

Кой от семейството ти е българин?
– Баща ми е роден в България.
Къде си родена?
– Аз съм родена в Будапеща.
Опиши с една дума какво е България за теб?
– Дом.
Кое е любимото ти кътче в България?
Опиши го с три думи.
– Брегът на Черно море – приятно, успокояващо и лекуващо място.
Любимо българско стихотворение?
– Христо Ботев: „Моята молитва“
Любимо българско ястие?
– Баница. Винаги правим банички заедно с баща ми и ми е много приятно.
Какво избра за своя професия?
– Не съм сигурна, но се интересувам от актьорската професия.
Какво означаваше за теб българското училище?
– Приятелство. Имам много приятели от българското училище и се надявам да продължаваме да поддържаме връзка един с друг.
Кажи нещо за себе си с три думи?
– Аз се мисля за креативна, смешна и според мен съм добра компания.
Обичаш ли да мечтаеш?
– Да. Мечтаенето е много важно и естествено за малките деца, а аз още се мисля за едно малко дете.
Имаш ли си мото в живота?
– Да: „Всичко ще бъде наред“. Често се страхувам от дреболии и това мото много ми помага.
Три неща, без които не можеш?
– Музика, семейство, приятели.
За какво се чувстваш благодарна?
– За родителите ми, че толкова ме обичат и ми помагат.

VILLÁMINTERJÚK

SZIMEONOV ÁRON

Ki bolgár a családjában?
– Anyukám teljesen bolgár, apukám félig.
Hol születted?
– Budapesten.
Írd le egy szóval, mit jelent számodra Bulgária!
– Pihenést.
Melyik a kedvenc zugod Bulgáriában? Írd le három szóval!
– Várna. Nyár, tenger, séta.
Melyik a kedvenc bolgár versed?
– Az „Anyanyelv” Ran Boszilektől. A húgommal együtt tanultam meg a bolgár óvodában.
Melyik bolgár ünnepet kedveled a legjobban és miért?
– A Baba Martát. Azért szeretem, mert ez az első tavaszi ünnep. A bulgáriai rokonok és barátok mindig küldenek nekünk martenicát.
Mit választottál hivatásodul?
– Közgazdász leszek, mint a szüleim.
Mit jelentett számodra a bolgár iskola?
– Egy helyet, ahol találkozhatok Bulgáriával.
Mond valamit magadról három szóban!
– Optimista, becsületes, fegyelmezett.
Szeretsz álmodozni?
– Igen, de csak módjával, jobban szeretek a valóságban élni.
Melyik a kedvenc évszakod és miért?
– A nyár, mert akkor érzem magam a legszabadabbnak.
Mi az, amit soha az életben nem tennél meg?
– Nincs olyan dolog, nyitott ember vagyok.
Van mottód az életben?
– Nincsen. Nem szeretem keretek közé szorítani magam.
Három dolog, melyek nélkül nem tudnál megenni?
– Szeretet, nyugalom, szabadság.
Miért vagy hálás?
– A családomért, a barátnőmért, a barátaimért.
Mi tesz boldoggá?
– A napsütés, a szép idő, a sport, a szeretteim.

MUSZEV KRISZTIÁN

Ki bolgár a családjában?
– Apukám.
Hol születted?
– Budapesten.
Melyik a kedvenc zugod Bulgáriában? Írd le három szóval!
– A kedvenc zugom Bulgáriában bármelyik tengerparti város.
Melyik a kedvenc bolgár versed?
– Kedvenc bolgár versem a „Bolgár gyerek vagyok” Ivan Vazoutól.
Melyik bolgár ünnepet kedveled a legjobban és miért?
– A Baba Martát kedvelem, mert nagyon szeretem a tavaszt és a martenicát.
Mit választottál hivatásodul?
– Még nem választottam hivatást.
Mit jelentett számodra a bolgár iskola?
– Számomra a bolgár iskola második családot jelentett.
Mi volt benne a legnehezebb?
– A legnehezebb az volt, amikor a focitábor miatt le kellett mondanom a bolgár iskolai táborról.
Mondj valamit magadról három szóban!
– Nagyon szeretek sportolni.
Melyik a kedvenc évszakod?
– Kedvenc évszakom a nyár, mert akkor tudom a leginkább azt csinálni, amit szeretek.
Hogyan kapcsolódsz ki?
– Legjobban akkor tudok pihenni, ha külföldre utazom.
Mi az, amit soha az életben nem tennél meg?
– Sohasem követnék el gyilkosságot.
Miért vagy hálás?
– Hálás vagyok, hogy jó családban nőhetek fel.
Mit kívánsz magadnak erre az évre?
– Azt kívánom, hogy közelebb jussak a céljaimhoz.
Mi tesz boldoggá?
– Akkor vagyok boldog, ha kellemes meglepetés ér.

KOSZTADINOVA NÓRA

Ki bolgár a családjában?
– Apukám Bulgáriában született.
Te hol születted?
– Budapesten.
Írd le egy szóval, mit jelent számodra Bulgária!
– Otthon.
Melyik a kedvenc zugod Bulgáriában? Írd le három szóval!
– A Fekete-tenger partja – kellemes, megnyugtató és gyógyító hely.
Melyik a kedvenc bolgár versed?
– Hriszto Botev: „Az én imádságom”.
Melyik a kedvenc bolgár ételed?
– A banica. Mindig együtt készítjük az apukámmal, és ezt nagyon szeretem.
Mit választottál hivatásodul?
– Még nem tudom, de érdekel a színészi hivatás.
Mit jelentett számodra a bolgár iskola?
– Barátságot. Sok barátot szereztem a bolgár iskolában, és remélem, tartjuk majd a kapcsolatot.
Mond valamit magadról három szóban!
– Úgy gondolom, kreatív vagyok, vicces és szerintem jó társaság.
Szeretsz álmodozni?
– Igen. Az álmodozás nagyon fontos és természetes is a kisgyerekek számára, én pedig még mindig kisgyerekként gondolok magamra.
Van mottód az életben?
– Igen: „Minden rendben lesz”. Gyakran aggodom apróságok miatt, és olyankor ez a mottó sokat segít.
Három dolog, melyek nélkül nem tudnál megenni?
– Zene, család, barátok.
Miért vagy hálás?
– A szüleimért, amiért annyira szeretnek és olyan sokat segítenek.

Арон Симеонов: Българското училище ще остане завинаги в съзнанието ми като място, което ме свързва с корените ми и с българския език. То беше важна част от моето образование, там научих много неща, които не се преподават в унгарското училище.

През годините имах много учителки, всяка от които допринесе по свой начин за моите знания и отношение към българския език и култура. Всяка учителка имаше различен стил на преподаване, но всички ги обединяваше желанието да ни научат да обичаме България, да говорим и пишем правилно на български език и да познаваме историята и традициите си. Макар часовете да бяха само веднъж седмично, те винаги бяха интересни и изпълнени със смисъл.

Повече от сто години българското училище доказва, че е възможно дори с малко време, но с много желание, да се съхрани връзката с родината.

Кристиан Мусев: Когато говорим за българското училище, винаги на първо място си мисля как е възможно да се живее без него. От детската градина досега, всяка седмица ходих там, но от следващата година всичко това ще свърши.

Първо, искам да споделя, че там намерих много добри приятели, с които няма да спираме да общуваме.

Също така, това, което много обичах, е че атмосферата в часовете беше много приятна.

Освен тези неща, любимият ми спомен от училище ще бъдат лагерите. В началото аз не можех да ходя заради футбола, но след първия лагер, на който отидох, знаех, че това е най-якият момент от живота на училището. Много съм тъжен, че тази година ще бъде последната.

Най-накрая трябва да поздравя учителите, че всяка година ни преподаваха с много доброта и търпение.

Нора Костагинова: Българското училище ще заема особено място в спомените ми, защото то не е просто образователна институция, а духовна връзка с моя произход и културна идентичност. Макар че живея и уча основно в Унгария, българското училище ми дава възможност да поддържам живи езика, традициите и историята на България.

Ще го запомня с вдъхновяващите уроци по българска литература, история и география, които разширяват мирогледа ми и обогатяват познанията ми за родината. Чрез произведенията на български автори се докосвам до ценности, борбите и идеалите на българския народ, а изучаването на традициите и обичаите ми помага да осъзная значението на културното наследство.

Особено ярки спомени ще ми оставят училищните пътувания до България, организирани от Българското училище. Те ми дадоха възможност не само да посетя исторически и културни забележителности, но и да преживея наученото на практика. Тези пътувания създават силно чувство за принадлежност и сплотеност между учениците.

Българското училище ще запомня и с участие-то си в различни състезания и конкурси, които развиват амбицията ми и ме мотивират да се усъвършенствам. Те ми показаха, че знанието е ценност, която изисква постоянство и труд.

С всичко това българското училище ще остане за мен символ на рогова памет, духовно израстване и връзка с българската култура.

Szimeonov Áron: A bolgár iskola mindig úgy marad meg a tudatomban, mint a hely, ahol gyökereimhez és a bolgár nyelvhez kapcsolódhattam. Fontos része volt a neveltetésemnek, sok mindent tanultam ott, amit a magyar iskolában nem tanítanak.

Az évek során sok tanárnőm volt, akik mindnyájan a maguk módján járultak hozzá tudásom gyarapításához és a bolgár nyelvhez és kultúrához való viszonyom alakításához. Mindegyiküknek megvolt a maga tanítási stílusa, de mindnyájan egyként törekedtek rá, hogy megszerettessék velünk Bulgáriát, hogy megtanítsanak helyesen beszélni és írni bolgár nyelven, s hogy megismerjük történelmünket és hagyományainkat. Noha csupán heti egyszer voltak óráink, azok mindig érdekesek és értelmesen eltöltöttek voltak.

A bolgár iskola immár több mind száz éve bizonyítja, hogy megfelelő igyekezet mellett kevés rendelkezésre álló idővel is meg lehet őrizni a kapcsolatot az anyaországgal.

Muszev Krisztián: Ha a bolgár iskoláról beszélünk, első gondolatom mindig az, hogy el sem tudom képzeni az életet nélküle. Óvodás koromtól mostanáig minden héten eljártam oda, de a jövő évtől kezdve ennek vége van.

Az első, amit szeretnék megosztani, az, hogy sok jó baráttra tettem ott szert, akikkel tartani fogjuk a kapcsolatot.

Amit szintén nagyon szerettem, az az órák kellemes hangulata volt.

Ezek mellett legkedvesebb, az iskolával kapcsolatos emlékeim a táborok maradnak. Eleinte a foci miatt nem tudtam elmenni, de az első tábor után, melyen részt vettem, tudtam, hogy ez az iskola életének legmenőbb része. Nagyon sajnálom, hogy idén lesz benne részem utoljára.

Végezetül szeretném megköszönni tanárainknak, hogy minden évben oly sok jósággal és türelemmel tanítottak bennünket.

Kosztadinova Nóra: A bolgár iskola mindig is különleges helyet foglal majd el emlékeimben, mivel nem csupán oktatási intézmény, hanem szellemi kapcsolat származásommal és kulturális identitásommal. Noha alapvetően Magyarországon élek és tanulok, a bolgár iskola lehetőséget nyújt, hogy életben tartsam magamban Bulgária nyelvét, hagyományait és történelmét.

Emlékezni fogok a lelkesítő foglalkozásokra bolgár irodalomból, történelemből és földrajzból, melyek szélesítik a látókörömet és gazdagítják ismereteimet az anyaországról. A bolgár szerzők művei révén érintkezésbe léphetek a bolgár nemzet értékeivel, harcaival és eszményeivel, a hagyományok és szokások tanulmányozása pedig segít, hogy felismerjem a kulturális örökség jelentőségét.

Különösen élénk emlékeket őrzök majd a bolgár iskola szervezésében tett bulgáriai utazásokról. Ezek nem csupán arra adtak lehetőséget, hogy történelmi és kulturális nevezetességeket tekintsek meg, hanem arra is, hogy gyakorlatban is megtapasztaljam a tanultakat. E kirándulások a hovatartozás és a közösség erős érzését keltik fel a diákok között.

A bolgár iskolával kapcsolatban emlékezni fogok még a különböző versenyekre és pályázatokra is, melyek fejlesztik bennem az ambíciót és tökéletesedésre ösztönöznek. Megmutatták nekem, hogy a tudás érték, mely sok munkát és kitartást kíván.

Mindezzel a bolgár iskola a családi emlékezet, a szellemi kibontakozás és a bolgár kultúrával való kapcsolat jelképe lesz számomra.

НОВ ТВОРЧЕСКИ ПРОЕКТ НА МАЛКО ТЕАТРО

С поредица от концерти и творчески срещи приключи новият международен проект на Малко театро. С него актрисата Габриела Хаджикостова, Николай Иванов-ОМ – композитор, мултиинструменталист и артист и техният колега от Египет Мохамед Азима – певец, поет и музикант, отбелязаха 100 годишнината от установяването на дипломатическите отношения между България и Египет.

Тримата артисти създадоха в концерт-спектакъла многопластова и мощна музикална картина, в която в авторската музика на Николай Иванов ОМ бяха вплетени български и арабски мотиви. В концерт пърформанса прозвучаха български и араб-

ски песни, текстове на български и унгарски писатели и поети, които бяха изпълнени на три езика, както и поезия от Мохамед Азима. Невероятната сила на гласовете на Габриела и Азима, отведоха публиката в нови измерения.

Концертите бяха организирани в емблематични културни средища в три града - в културното средище "Там" във Велико Търново, в Доходното здание в Русе и в Музея на религиите в Стара Загора и пожънаха огромен успех сред зрителите и представителите на артистичните среди. Финалният акорд на проекта беше поставен в Музея на религиите в Стара Загора и беше осъществен в партньорство с ДКТ Стара Загора благодарение на многогодишните творчески връзки между двата театъра. На концерта присъства поетесата Мария Донева, която живее и твори в Стара Загора. Нейната поезия беше широко застъпена в концерта. Габриела Хаджикостова сподели, че изборът не е случаен защо-

то за нея Мария Донева е най-нежната българска поетеса.

Никак не случайно, че концертът на това поетично трио се състоя именно в Музея на религиите. Посредством уникалното си изкуство, тримата творци ни обърнаха към една универсална общочовешка религия - Религията на Сърцето. Чрез космическия език на музиката и изяществото на поетичното слово, звучащи както на български, така и на арабски, сплетени на няколко пъти в едно цяло - ритмично, хармонично, ритуално, мистично - ние се озовахме в свят позабравен, но познат. Спасителен и изцелителен. Благодарение на три личности, чийто талант прелива от сцената, докосва зрителите, жадни за непреходност, напомняйки им за най-древната религия, която изповядва вярност към човешкото сърце и гуша и споделеност на тази вярност.

ЗЛАТИНА ИВАНОВА КАРАЕНЕВА

A MALKO TEATRO ÚJ ALKOTÓI PROJEKTJE

Koncertek és alkotói találkozók sorozatával ért véget a Malko Teatro új, többhónapos nemzetközi projektje. E projekt keretében Hadzsikosztova Gabriella színésznő, Nikolaj Ivanov OM zeneszerző, zenész, multiinstrumentalista, valamint egyiptomi kollégájuk, Mohamed Azima énekes, költő és zenész együtt emlékeztek meg a Bulgária és Egyiptom közötti diplomáciai kapcsolatok létrejöttének százéves évfordulójáról.

A három művész koncertprodukciójában sokréteű és erőteljes zenei képet alkotott, melybe a zene szerzője, Nikolaj Ivanov OM bolgár és arab motívumokat kevert. A koncert-performance keretében hallhattunk bolgár és arab dalokat, bolgár és magyar írók és költők szövegeit, melyek három nyelven hangzottak el, valamint Mohamed

Azima költeményeit. Gabriella és Azima hangjának hihetetlen ereje új dimenziókba kalauzolta a közönséget.

A koncertek, melyek három város emblematisz kulturális tereiben, a Veliko Tarnovó-i Tam kulturális színtérben, a ruszei Dohodno Zdanie épületben és a Sztara Zagora-i Vallások Múzeumában kerültek megrendezésre, óriási sikert arattak mind a nézők, mind a művészi körök képviselői körében. A projekt záróakkordját a Sztara Zagora-i Vallások Múzeumában való fellépés jelentette, a Sztara Zagora-i Állami Bábszínház közreműködésével – a két színház sokéves művészi együttműködésre tekinthet vissza. A koncerten jelen volt a Sztara Zagorában élő és alkotó Maria Doneva költő is, akinek költészete jelentős szerepet kapott a koncert anyagában. Hadzsikosztova Gabriella elárulta, hogy a választás nem volt véletlen, mivel számára Maria Doneva a leggyengédebb hangú bolgár költő.

Ahogy az sem véletlen, hogy e poetikus trió koncertjére éppen a Vallások Múze-

umában került sor. Egyedülálló művészetük révén egy univerzális, általános emberi vallás, a Szív Vallása felé fordították figyelmünket. A zene kozmikus nyelve és a művészi szó kifinomultsága által, melyek bolgár és arab nyelven egyaránt felcsendültek, több helyen ritmikus, harmonikus, rituális, misztikus egységbe olvadva, egy elfeledett, mégis ismerős világban találtuk magunkat. Egy világban, mely megment és gyógyít. Három személyiségnek köszönhetően, akiknek tehetsége túlcsordul a színpadon és megérinti a múlhatatlanságra szomjazó nézőket, emlékezetükbe idézve a legősibb vallást, amely hűséget fogad az emberi szívnek és léleknek, valamint e hűség közös megélésének.

ЗЛАТИНА ИВАНОВА КАРАЕНЕВА

ПРЕМИЕРА НА КНИГА

На 4 май в Българския културно-образователен център в Будапеща се състоя премиерата на унгарското издание на книгата на Светлозар Панов „Гайдарят“.

Светлозар Панов е добре познат на нашата общност. От 1999 до 2003 година е посланик на Република България в Унгария и през годините се доказва като приятел на общността и запазва връзките си с нея.

Романът, който е една историческа, но и много лична книга беше представен в рамките на двуетичен литературно-музикален перформанс, в присъствието на автора.

Актьорите Габриела Харджикостова и Томаш Месарош, заедно с пианиста Атила Шимон, отведоха публиката в свят на копнежи, любов, мечти, ревност, силна привързаност към род и родина, и неустова жажда за свобода.

След перформанса се състоя разговор с автора и с преводача Гергей Лайош Ковач.

Празникът беше уважен и споделен от нейно превъзходителство Мария Ангелиева, извънреден и пълномощен посланик на Република България в Унгария, Таня Кръстева, директор на Българския културен институт в Будапеща, Данчо Мусев, председател на Българското републиканско самоуправление, Димитър Танев, председател на Дружеството на българите в Унгария, Симеон Варга, застъпник на българите в унгарския парламент, представители на българската общност в Унгария и на унгарската културна общественост.

Книгата е продукт на издателство "Нанкум" с подкрепата на Дружество-то на българите в Унгария, Българското републиканско самоуправление и Българското самоуправление в XV район на Будапеща.

Вечерта приключи с чаша шампанско и раздаване на автографи.

KÖNYVBEMUTATÓ

Május 4-én a Bolgár Oktatási és Kulturális Központban került sor Szvetlozar Panov A dudás című könyve magyar kiadásának bemutatójára.

Szvetlozar Panov nem ismeretlen számunkra. 1999 és 2003 között a Bolgár Köztársaság magyarországi nagykövete volt, s az évek során közösségünk jó barátjának bizonyult, fenntartotta velünk a kapcsolatot.

A regényt, mely történelmi, de egyben nagyon is személyes könyv, kétnyelvű irodalmi-zenés performansz keretében, az író jelenlétében mutatták be.

Hadzsikosztova Gabriella és Mészáros Tamás színészek Simon Attila zongoristával együtt egy sóvárgással, szerelemmel, álmokkal, féltékenységgel, család és haza iránti erős ragaszkodással és szenvedélyes szabadságvágygal teli világba kalauzolták el a közönséget.

A performansz után beszélgetés következett a szerzővel és a fordítóval, Kovács Gergely Lajossal.

Az ünnepi alkalmat megtisztelte jelenlétével öexcellenciája Maria Angelieva, a Bolgár Köztársaság rendkívüli és meghatalmazott magyarországi nagykövete, Kraszteva Tanja, a budapesti Bolgár Kulturális Intézet elnöke, dr. Muszev Dancso, a Bolgár Országos Önkormányzat elnöke, Tanev Dimiter, a Magyarországi Bolgárok Egyesülete elnöke, Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószóló, valamint a magyarországi bolgár közösség és a magyar kulturális nyilvánosság képviselői.

A könyv a Napkút Kiadó gondozásában, a Magyarországi Bolgárok Egyesülete, a Bolgár Országos Önkormányzat és a XV. Kerületi Bolgár Önkormányzat támogatásával jelent meg.

Az est pezsgőzéssel és dedikálással ért véget.

ПЕТДЕСЕТНИЦА В СКАНЗЕНА

Огромен успех в Сканзена в Сентен-гре: Българското градинарство се представи като част от нематериалното културно наследство.

Всяка година по Петдесетница Етно-графският музей на открито „Сканзен“ в Сентенгре организира своя мащабен Празник на наследството на Петдесетница. Този културен преглед поставя в центъра унгарското нематериално културно наследство, като оживява най-красивите традиции чрез цветни и изпълнени с преживявания програми в дворовете на селските

къщи. Това събитие е истински важно за нас, тъй като българското градинарство в Унгария бе вписано в Националния регистър на нематериалното културно наследство на Унгария и на тазгодишния празник ние, българите, се включихме с гордост.

Посетителите на сканзена имаха възможност да се докоснат до нашето културно наследство чрез изключително богата културна програма: те разгледаха прекрасната изложба „Българските градини в Зугло някога“ и се насладиха на чудесния, основан на традициите, спектакъл на танцов състав „Пролет“. Разбира се, събитието не можеше да мине без прочутия разсад на български домати. По време на празника раздадохме над 500 корена разсад на посетителите, които ги

отнесоха по всички краища на страната, за да отгледат в собствените си домове и градини късче от българската градинарска култура. Беше невероятно усещане да видим толкова много заинтригувани хора и сме изключително благодарни, че успяхме да споделим любовта към нашите традиции с толкова много приятели на този прекрасен празник.

МОНИКА ТЮТЮНКОВА

A PÜNKÖSDI ÖRÖKSÉG ÜNNEPE

Hatalmas siker a szentendrei Skanzenben: Bemutatkozott a bolgárkertészeti mint a szellemi kulturális örökség része.

A szentendrei Skanzen minden évben pünkösdkor rendezi meg a nagyszabású Pünkösdi Örökség Ünnepest. Ez a kulturális seregszemle a magyar szellemi kulturális örökséget állítja a középpontba, ahol a faluportákon zajló színes, élménydús programok keltik életre a legszebb hagyományainkat. Különleges mérföldkő ez számunkra, hiszen a magyarországi bolgárkertészeti felkerült Magyarország szellemi kulturális örökség nemzeti jegyzékébe, így az idei ünnepségen már mi, bolgárok is büszkén vettünk részt.

A Skanzen látogatói egy igazán gazdag kulturális programon keresztül ismerhették meg örökségünket: megtekinthették a „Bolgárkertek Zuglóban hajdanán“ című lenyűgöző kiállítást, és megcsodálhatták a Prolet Táncegyüttes magával ragadó, hagyományörző műsorát. Természetesen a rendezvényről a híres bolgár paradicsompalánták sem maradhattak el. A rendezvény ideje alatt több mint 500 tő palántát osztottunk ki a látogatóknak, akik az ország minden tájára vittek haza magukkal egy-egy kis darabot a bolgár kertészeti kultúrából, hogy saját otthonukban neveljék tovább őket. Fantasztikus érzés volt látni a rengeteg érdeklődőt, és hálásak vagyunk, hogy ilyen sok emberrel oszthattuk meg hagyományaink szeretetét ezen a csodás ünnepen.

ТЮТЮНКОВА МÓНИКА

© Szabadtéri Néprajzi Múzeum. Készítette Szathmáry Dorika

БЪЛГАРСКОТО
ГРАДИНАРСТВО И
ОСВОБОДИТЕЛНИТЕ
БОРБИ НА БЪЛГАРИТЕ

Д-р Диана Митева ръководи Музея на гурбетчийското градинарство в Лясковец. Тя изследва българските градинари-гурбетчии, изиграли съществена роля за промяната на икономическия и социалния облик на българските села още през XIX век.

Български вест Бихте ли споделили с нашите читатели каква е ролята на българските градинари в освободителните процеси и доколко можем да говорим за участието им в Априлското въстание? **Диана Митева** Градинарите гурбетчии живеят извън пределите на Османската империя, което променя техните възгледи в по-свободолюбива нравствена насока. Със завръщането си в българските земи пренасят тези идеи със себе си, подпомагайки формирането на национално съзнание сред местното население. Те играят съществена роля в националноосвободителното движение и в Априлското въстание чрез финансова подкрепа под формата на редовни дарения. Градинарите поддържат контакти с българските революционери в емиграция, което им позволява да разпространяват писма, периодичен печат и различна информация, превръщайки се в устойчив канал за осъществяване на бунтовнически връзки. Прякото участие на гурбетчиите в бойните действия на Априлското въстание е ограничено и предимно индивидуално. Пример е свещеник Петър Николов Драганов, който първоначално е градинар гурбетчия, а впоследствие

се превръща в ръководител на таен революционен комитет в село Дичин, Великотърновско, и участва в четата на поп Харитон, сражаваща се в Дряновския манастир.

БВ Какво Ви мотивира да насочите научния си интерес към изследване на гурбетчийското градинарство? **ДМ** Моят прапрадядо Димитър Иванов Инков е бил градинар гурбетчия и е работил в няколко държави – Австро-Унгария, Русия и Америка. Личната родова памет събуди у мен желание да проуча по-задълбочено този феномен и да разбера неговото значение за обществото. Впоследствие получих покана от ръководството на община Лясковец да станa консултант на Музея на гурбетчийското градинарство и пред мен се появи отговорната задача да създам новата музейна експозиция. За да я осъществя и да може по достоверен и въздействащ начин да се представи значимостта на гурбетчийското градинарство за българската национална история, направих сериозен и обстоен анализ на всички налични данни. В процеса на работа установих, че съществуват множество слабо проучени или напълно неизследвани аспекти на гурбетчийското градинарство. Именно това допълнително

ме мотивира да продължа научните си изследвания в същата насока, като допринеса за тяхното изясняване и популяризиране, за да заеме то заслужено си място в българското културно-историческо наследство.

БВ Споделете какви са основните цели и планове за развитието на Музея в близко бъдеще. **ДМ** Експозицията в Музея на гурбетчийското градинарство в Лясковец е цялостен и автентичен разказ за живота и труда на българските градинари гурбетчии. Тя е организирана в четири тематични пространства: къща, показваща промените в бита на градинарите гурбетчии през XIX-XX век, навес със земеделски инструменти, зала за временни изложби и основна експозиционна зала, посветена на историята на българското гурбетчийско градинарство. Плановите за развитие на институцията са насочени към утвърждаването ѝ като модерен културно-образователен център. Това включва въвеждане на нови интерактивни елементи и модерни средства за онагледяване на информацията. Друг важен акцент е разширяването на културната програма на музея с временни изложби и

тематични събития, които да разкриват различни аспекти от гурбетчийското градинарство и да привличат голям брой посетители. Подготвят се и образователни програми – работа с ученици, организиране на демонстрации и практически занимания, свързани с градинарството.

БВ В какви направления виждате възможности за бъдещо сътрудничество между нашите институции? **ДМ** Сътрудничеството между нашите институции започна с моето посещение в Будапеща през изминалата година във връзка с включването на българското градинарство в националния регистър на нематериалното културно наследство на Унгария. Имах честта да присъствам на този паметен момент, който е голямо признание за българското градинарство. Тогава поех ангажимент да съдействам за създаването на вашия музей чрез предоставяне на информация, експонати, фотографии и архивни документи. В бъдеще се очертават възможности за разширяване на това партньорство в няколко направления. На първо място – чрез обмен на изложби и инициативи, които да представят различни аспекти от историята на гурбетчийското

градинарство. Пример за това е изложбата, която ще гостува в Музея на градинарството по повод 50-годишнината от създаването му. Тя е озаглавена „По пътя на българските градинари в Унгария“ и е разработена от Моника Тютюнкова. Освен това съществуват възможности за добри практики чрез реализиране на съвместни проекти. Като следваща стъпка във взаимодействието между институциите може да бъде дигитализация на архивите и създаването на общи онлайн ресурси. Този процес позволява по-голям достъп до материалите, свързани с гурбетчийското градинарство за изследователи и посетители. Перспективно направление е и организирането на колективни културни събития, демонстрации и възстановки на традиционни градинарски практики, включително и ротация на експертни кадри. Това допринася за задълбочаване на професионалния диалог и активното популяризиране на общото ни културно-историческо наследство на международно ниво, в лицето на българското гурбетчийско градинарство.

ВЪПРОСИТЕ ЗАДАДЕ
ЙОРДАН ТЮТЮНКОВ

A BOLGÁRKERTÉSZET
ÉS A BOLGÁR SZABAD-
SÁGKÜZDELMEK

Dr. Diana Miteva a Ijaszkoveci Vándorkertész Múzeum vezetője. A bolgár vándorkertészeket kutatja, akik már a 19. század során jelentős szerepet játszottak a bolgár falvak gazdasági és társadalmi arculatának megváltozásában.

Bolgár Hírek Megosztaná olvasóinkkal, milyen szerepük volt a bolgár kertészeknek a felszabadulás folyamatában, és milyen mértékben beszélhetünk részvételükről az áprilisi felkelésben? **Diana Miteva** a vándorkertészek az Oszmán Birodalom határain kívül éltek, s ennek köszönhetően szabadságszerető nézeteket tettek magukévá. Bolgár földre való visszatérésükkor magukkal hozták ezeket az eszméket, elősegítve a nemzet-tudat kialakulódását a helyi lakosságban. Rendszeres adományozás formáját öltő anyagi támogatásukkal jelentős szerepet játszottak a nemzeti felszabadító mozgalomban és az áprilisi felkelésben. A kertészek kapcsolatban álltak az emigrációban élő bolgár forradalmárokkal, ami lehetővé

tette számukra, hogy leveleket, időszaki sajtótermékeket és különféle információt terjesszenek, s ezáltal a lázadók közti kapcsolattartás állandó csatornáját képezték. A vándormunkásoknak az áprilisi felkelés harci cselekményeiben való részvétele korlátozott és jobbára egyéni. Példa erre Petar Nikolov Draganov pap, aki eredetileg vándorkertész volt, aztán a Veliko Tarnovo környéki Dicsin falu titkos forradalmi bizottságának vezetője lett, és csatlakozott Hariton atya szabadszereplőjéhez, mely a drjanovói kolostornál harcolt.

BH Mi motiválta, hogy tudományos érdeklődését a vándorkertészet kutatásának szentelje?
DM Űkapám, Dimitar Ivanov Inkov vándorkertész volt, és több országban is dolgozott – az Osztrák-Magyar Monarchiában, Oroszországban és Amerikában. A családi emlékezet ébresztett bennem vágyat, hogy elmélyültebben tanulmányozzam ezt a jelenséget, s hogy megértssem, milyen jelentőséggel bírt a társadalom számára. Aztán a Ljaszkoveci járás vezetése felkért a Vándorkertész Múzeum tanácsadójának, s az új kiállítási anyag összeállításának felelősségteljes feladatával kellett megbirkóznom. Hogy ezt megvalósíthassam, s hogy méltón és érdekesen mutathassam be a vándorkertészet jelentőségét a bolgár nemzet történetében, minden rendelkezésre álló adatot komoly és átfogó elemzésnek vetettem alá. A munka folyamán megállapítottam, hogy a vándorkertészetnek számos nem kellőképpen vagy éppen egyáltalán nem kutatott aspektusa van. Ez további motivációt jelentett, hogy folytassam a tudományos kutatást ebben az irányban, hozzájárulva ezen aspektusok tisztázásához és népszerűsítéséhez, hogy a vándorkertészet elfoglalhassa méltó helyét a bolgár kulturális és történelmi örökségben belül.

BH Melyek a múzeum alapvető céljai és milyen tervek vannak a fejlesztésére a közeljövőre vonatkozóan?
DM A ljaszkoveci Vándorkertész Múzeum kiállítási anyaga átfogóan és autentikusan mutatja be a bolgár vándorkertészek életét és munkáját. Négy tematikus térben van elrendezve: egy ház, mely a vándorkertészek életmódjának változásait szemlélteti a 19-20. század során, egy szín földművelő eszközökkel, egy terem időszakos kiállítások számára, valamint egy

fő kiállítóterem, mely a bolgár vándorkertészet történetének van szentelve. Az intézmény fejlesztésére vonatkozó tervek célja, hogy az igazi modern kulturális és oktatási központtá váljon. Ennek része, hogy új interaktív elemeket és az információ szemléletessé tételének modern eszközeit vezetjük be. Egy másik fontos terület a múzeum kulturális programjának kiszélesítése időszakos kiállítások és tematikus rendezvények révén, melyek a vándorkertészet különböző aspektusait tárják fel, és nagyszámú látogatót vonzanak. Oktatási programokat készítünk elő – diákokkal fogunk dolgozni, bemutatókat és gyakorlati foglalkozásokat fogunk tartani a kertészettel kapcsolatban.

BH Mihez irányokban lát lehetőséget a jövőbeni együttműködésre intézményeink között?
DM Az intézményeink közötti együttműködés akkor vette kezdetét, amikor tavaly Budapestre látogattam abból az alkalomból, hogy a bolgárkertészet felkerült a Szellemi Kulturális Örökség Nemzeti Jegyzékére Magyarországon. Abban a megtiszteltetésben volt részem, hogy jelen lehettem ebben az emlékezetes pillanatban, mely nagy elismerés a bolgárkertészet számára. Akkor fogadtam el a felkérést, hogy információ, kiállítási tárgyak, fényképek és archív dokumentumok rendelkezésre bocsátása révén együttműködjem az Önök múzeumának létrehozásában. A jövőre nézve számos lehetőség kínálkozik e partnerkapcsolat többirányú kiszélesítésére. Elsősorban a kiállítások és

kezdeményezések cseréje révén, melyek a vándorkertészet történetének különböző aspektusait mutatják be. Példa erre az a kiállítás, amely a Vándorkertész Múzeumban vendégeskedik majd annak 50 éves jubileuma alkalmából, s amelyet Tyutyunkova Mónika állított össze. Emellett van lehetőség jó gyakorlatok kialakítására közös projektek megvalósítása révén is. Az intézmények együttműködésének következő lépése lehetne az archívumok digitalizációja és közös online erőforrások kialakítása. E folyamat szélesebb körű hozzáférést tenne lehetővé kutatók és látogatók számára a vándorkertészettel kapcsolatos

anyagokhoz. Ígéretes irány a kollektív kulturális események, bemutatók és a hagyományos kertészeti gyakorlatokat szemléltető előadások szervezése is, mely magában foglalná a szakértők munkatársak rotációját is. Ez hozzájárulna a szakmai párbeszéd elmélyítéséhez és annak a kulturális-történelmi örökségnek az aktív népszerűsítéséhez nemzetközi szinten, amit a bolgár vándorkertészet jelent.

A KÉRDÉSEKET TŰTŰNKOV JORDÁN
TETTE FEL

ОТЧЕТНО-ИЗБОРНО
СЪБРАНИЕ НА
ДРУЖЕСТВОТО НА
БЪЛГАРИТЕ В УНГАРИЯ

Отчетно-изборно събрание на Дружеството на българите в Унгария се проведе на 28 май т.г.

Двата отчета - за финансовата и за културната дейност на организацията, обхванаха последните четири години, наситени със събития и постижения. Едно от най-значителните за този период е построяването на Българския културно-образователен център, в чието изграждане обединиха усилия двете водещи организации на общността - Дружеството на българите в Унгария и Българското републиканско самоуправление. Сградата е построена върху парцела на дружеството.

В плановете за предишните и следващите години намират място традиционните дейности на Дружеството на българите в Унгария. Те се осъществяват в тясно единство с Българското републиканско самоуправление и другите български организации.

В рамките на събранието се състоя изборът за Управителен съвет и Контролна комисия на дружеството.

В новия управителен съвет влизат (по азбучен ред):

- 1. Алекси Ангонов
- 2. Дразета Белошинова
- 3. Симеон Варга
- 4. Николай Велков
- 5. Карой Ш. Гърдев
- 6. Цвятко Йоргов
- 7. Владимир Калицов
- 8. Иван Караилев
- 9. Димитър А. Куцаров
- 10. Димитър Куцаров
- 11. г-р Данчо Мусев
- 12. Милка Христова Петкова
- 13. Мариета Сърнова
- 14. Димитър Танев
- 15. Даниел Тихов
- 16. Красимира Тихова
- 17. Йордан Тютюнкoв
- 18. Моника Тютюнкoва
- 19. Мартин Угварев
- 20. Начо Фико
- 21. Габриела Хаджикостова

Веднага след избора управителният съвет направи първото си заседание, на което беше избрано ръководството. За председател за пореден път бе преизбран Димитър Танев, а за заместници г-р Данчо Мусев, Иван Караилев и Николай Велков.

Избрана беше и Контролна комисия в състав:

- 1. Млаген Велков - председател
- 2. Теодора Иванова
- 3. Елисавета Нацкина
- 4. Мария Тютюнкoва
- 5. Веселин Влагов

През годините членовете на управителния съвет са посветили енергия и време, за да може дружеството да постигне стабилитет, да се развива и да продължава да заема своето важно място в живота на общността.

На мнозина от нас е ясно, че гласуването на председателя Димитър Танев доверие не е случайно. Защото за да можеш да поемаш отговорност за хора, серади и имоти, да разрешаваш проблеми, да имаш визия за бъдещето и да изграждаш стратегии се искат много качества. Увереност, решителност, авторитет.

И през изминалите 26 години на своето председателство той многократно е доказал, че ги притежава, работейки за просперитета на най-старата организация на общността.

BESZÁMOLÓ ÉS TISZT-
ÚJÍTÓ KÖZGYŰLÉST
TARTOTT A MAGYAROR-
SZÁGI BOLGÁROK EGYE-
SÜLETE

A Magyarországi Bolgárok Egyesülete idén május 28-án tartotta éves közgyűlését és választmányi ülését. A két beszámoló - a szervezet pénzügyi, illetve kulturális tevékenységéről - az elmúlt négy, eseményekben és eredményekben bővelkedő évet ölelte fel.

A legjelentősebbek egyike a Bolgár Oktatási és Kulturális Központ felépülése, ami a közösség két vezető szervezete, a Magyarországi Bolgárok Egyesülete és a Bolgár Országos Önkormányzat együttes erőfeszítéseinek eredménye. Az épület az Egyesület tulajdonában lévő telken épült fel.

Az elmúlt és a következő évekre vonatkozó tervekben Magyarországi Bolgárok Egyesülete hagyományos tevékenységei kaptak helyet, melyeket a Bolgár Országos Önkormányzattal és más bolgár szervezetekkel szoros együttműködésben végez.

A gyűlés keretében sor került az egyesület Vezetősége és Ellenőrző Bizottsága megválasztására. Az új Vezetőség tagjai (ábécé sorrendben):

- 1. Andonov Alekszi
- 2. Belosinov Dragetta
- 3. Fikó Nacsó
- 4. Gardev Károly
- 5. Hadzsikosztova Gabriella
- 6. Jorgov Cvjatkó
- 7. Kalicov Vladimir
- 8. Karailiev Iván
- 9. Kucarov A. Dimiter
- 10. Kucarov Dimiter
- 11. dr. Muszev Dancso
- 12. Petkova Milka Hrisztova
- 13. Szarnova Marietta
- 14. Tanev Dimiter
- 15. Tihov Dániel
- 16. Tihova Kraszimira
- 17. Tütüknov Jordán
- 18. Tyutyunkova Mónika
- 19. Udvarrev Martin
- 20. Varga Szimeon
- 21. Velkov Nikolaj

A Vezetőség meg is tartotta első ülését, melyen az elnök és az elnökhelyettesek kerültek megválasztásra. Az elnök ismét Tanev Dimiter lett, helyettesei dr. Muszev Dancso, Karailiev Iván és Velkov Nikolaj.

Az újonnan megválasztott Ellenőrző Bizottság tagjai:

- 1. Velkov Mladen elnök
- 2. Ivanova Teodóra
- 3. Nackina Eliszaveta
- 4. Tyutyunkov Mária
- 5. Vladov Veszelin

Az évek során a Vezetőség tagjai sok energiájukat és idejüket áldozták arra, hogy az Egyesület stabil és fejlődőképes legyen, s hogy továbbra is fontos szerepet töltsön be a közösség életében.

Mindnyájunk számára világos, hogy a Tanev Dimiter elnöknek megszavazott bizalom nem véletlen. Ahhoz ugyanis, hogy valaki felelősséget vállaljon emberekért, épületekért és javakért, problémákat oldjon meg, legyen elképzelése a jövőről és stratégiákat dolgozzon ki, sok adottságra van szükség. Magabiztosságra, határozottságra, tekintélyre. S ő elnöksége elmúlt 26 esztendejében a közösség legrégebbi szervezetének prosperitásáért dolgozva számos alkalommal tanúbizonyságát adta, hogy rendelkezik e tulajdonságokkal.

РОЗОВА МАГИЯ В УНГАРИЯ

„Доматената стратегия“ **пожъна невероятен успех и през 2026 година.**

„Доматената стратегия“, която поставя на фокус популяризирането на традиционния вкус на българските домати в Унгария, отчете поредния си триумф. Дружеството на българите в Унгария и Българското републиканско самоуправление отново обединиха сили и организираха ежегодното раздаване на разсад от емблематичния български сорт „Розова магия“. Домакин на събитието за пореден път стана препълненият с ентузиастичен двор на Българския православен храм „Св. св. Кирил и Методий“ в Будапеща (IX район, ул. „Вагохид“ № 15). Заг мащабния успех на тазгодишната кампания стои сериозен, неколкomesечен труд. Подготовка започна още в края на миналата година, когато бяха поръчани и закупени семена на български сортове домати директно от България. За да се гарантира отлично качество и здравина на растенията, над 11 000 корена бяха професионално и грижливо отгледани от експертите от АД „Аграр Арпад“. Благодарение на тяхната прецизна работа, разсадът достигна до хората в перфектно състояние, готов за засаждане.

Интересът към инициативата тази година надмина всички очаквания. На обявата се записаха над 200 семейства, на които бяха раздадени близо 3000 коренчета в двора на българската църква. Освен това, редица български самоуправления (Йожефварош, Ференцварош, Кишпеш, XII район, Zugló, III район, XX район, Сентендре и XIII район) направиха големи заявки за разсад, който после подариха на местни българи, приятели, обществени градини и детски градини. Към инициативата се присъедини и българското самоуправление в Уйпеш, дарявайки 1000 корена домати. А Българското самоуправление в град Сигетсентмиклош, като инициатор на раздаване на „Розовата магия“ и тази година раздаде 1500 корена на над 200 семейства. В рамките на програмата бяха осигурени корени и за общините в Чокакьо и Пулишчаба, както и за филиала на Българското училище в Сентендре. Раздаването на разсада и тази година имаше зашеметяващ успех, показвайки че българският домат е много повече от храна – той е символ на традициите, мост между културите и повод за истинска гордост.

RÓZSASZÍN VARÁZSLAT MAGYARORSZÁGON

A „Paradicsomstratégia“ 2026-ban is elkészítő sikert aratott.

A „Paradicsomstratégia“, amelynek célja a hagyományos bolgár paradicsom ízvilágának fókuszba helyezése és népszerűsítése Magyarországon, újabb kiemelkedő diadalt könyvelhet el. A Magyarországi Bolgárok Egyesülete és a Bolgár Országos Önkormányzat ismét összefogott, hogy megszervezze az ikonikus bolgár paradicsomfajtát, a „Rozova Magija“ (Rózsaszín Varázs) palántáinak hagyományos osztását. Az eseménynek ezúttal is a budapesti Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Ortodox Templom udvara adott otthont. Az idei kampány nagyszabású sikere mögött komoly, több hónapos munka áll. A felkészülés már a tavalyi év végén megkezdődött, amikor az eredeti bolgár paradicsomfajták vetőmagjait közvetlenül Bulgáriából rendelték meg. A növény-

nyek kiváló minőségének és erejének biztosítása érdekében több mint 11 000 tő palántát az Agrár Árpád Zrt. szakemberei professzionális módon és gondos odafigyeléssel neveltek fel. Ennek a precíz munkának köszönhetően a palánták tökéletes állapotban, ültetésre készen jutottak el az emberekhez. A kezdeményezés iránti érdeklődés idén minden várakozást felülmúlt! Felhívásunkra több mint 200 család jelentkezett, akiknek közel 3000 tő palántát osztottak szét a bolgár templom udvarán. Emellett számos bolgár önkormányzat (Józsefváros, Ferencváros, Kispest, XII. kerület, Zugló, III. kerület, XX. kerület, Szentendre és XIII. kerület) nyújtott be igényt nagyszámú palántára, amelyeket ezt követően a helyi bolgároknak, barátoknak, közösségi kerteknek és óvodáknak ajándékoztak. Az Újpesti Bolgár Önkormányzat is csatlakozott a kezdeményezéshez, 1000 tő paradicsompalántát adományozva. A Szigetszentmiklósi Bolgár Önkormányzat, a „Rozova magija“ (Rózsaszín Varázs) paradicsom osztásának első kezdeményezője, idén is 1500 tő palántát osztott szét több mint 200 család között. A program keretében biztosítottak palántákat Csókakő és Piliscsaba polgármesteri hivatala, valamint a Bolgár Iskola és Óvoda szentendrei tagozata számára is. A palántaosztás idén is elsőprő sikert aratott, bizonyítva, hogy a bolgár paradicsom sokkal több mint pusztán étel – a hagyományok szimbóluma, híd a kultúrák között és valódi büszkeségre ad okot!

събития · **események**

ВАЖНО!

FELHÍVÁS!

Всеки, който би желал да се освегоми навреме за събитията на Българското републиканско самоуправление, Дружеството на българите в Унгария и Българската православна община, да изпрати своя имейл на адреса на Българското републиканско самоуправление **bolgonk@bul.hu** По електронната поща ще Ви информираме за актуалните събития.

Очакваме Вашите имейли!

Kérünk mindenkit, aki szeretne a Bolgár Országos Önkormányzat, a Magyarországi Bolgárok Egyesülete és a Magyarországi Bolgár Ortodox Egyház minden eseményéről értesülni, küldje el e-mail címét a Bolgár Országos Önkormányzatnak a **bolgonk@bul.hu** e-mail címre. A levelezőlistán mindenkit értesítünk a legfrissebb eseményekről.

Várjuk az e-mail címeiket!

Дружество на българите в Унгария Magyarországi Bolgárok Egyesülete 1097 Bp., Vágóhid u. 62. · tel.: +36 (1) 216-6560 http://www.bolgaregyesulet.hu/	Българска православна църква „Св. св. Кирил и Методий“ Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Ortodox Templom 1097 Bp., Vágóhid u. 15. tel.: +36 (1) 216-4211
Българско републиканско самоуправление Bolgár Országos Önkormányzat 1097 Bp., Fehér Holló utca 8. · tel.: +36 (1) 216-4210	Българско училище и детска градина Bolgár Iskola és Óvoda 1097 Bp., Fehér Holló utca 8. tel.: +36(20)326-6755 (iskola) tel.: +36(20)250-7399 (óvoda)
Столично българско самоуправление Fővárosi Bolgár Önkormányzat 1097 Bp., Fehér Holló utca 6. · tel.: +36 (1) 216-4210	Български културен център, изследователски институт и библиотека Bolgár Kulturális Központ, Kutatóintézet és Könyvtár 1097 Bp., Fehér Holló utca 8. tel.: +36 (1) 216-4210
Български културен институт Bolgár Kulturális Intézet 1061 Bp., Andrássy út 14. · tel.: +36 (1) 269-4246	Унгаро-българска стопанска камара Magyar-Bolgár Gazdasági Kamara 1092 Bp., Ráday u. 33/a. · tel.: +36 (30) 655-9589 www.hbcc.eu
Посолство на Република България в Унгария Bolgár Köztársaság Nagykövetsége 1062 Bp., Andrássy út 115. tel.: +36 (1) 322-0836, +36 (1) 322-0824	
Български застъпник в парламента Bolgár Nemzetiségi Szószóló 1358 Bp., Széchenyi rkp. 19 · tel.: +36 (1) 441-5435	

Издание на БЪЛГАРСКОТО РЕПУБЛИКАНСКО САМОУПРАВЛЕНИЕ
РЕДАКЦИЯ Габриела Хаджикостова (главен редактор), Кирил Над, Йорган Тютюнкoв — 1097 Будапеща, ул. Фехер Холо 8., +36 (1) 216 4210
ОТГОВОРЕН ИЗДАТЕЛ г-р Данчо Мусев
Издава се с подкрепата на Унгарското правителство, на Българското самоуправление в Йожефварош, Българското национално самоуправление в Сигетсентмиклош и Българското самоуправление във II район на Будапеща
A BOLGÁR ORSZÁGOS ÖNKORMÁNYZAT kiadványa
SZERKESZTŐBIZOTTSÁG Hadzsikosztova Gabriella (főszerkesztő), Nagy Kiril, Tütümkov Jordan — 1097 Budapest, Fehér Holló utca 8., +36 (1) 216 4210
FELELŐS KIADÓ dr. Muszev Dancso
Megjelenik Magyarország Kormánya, a Józsefvárosi Bolgár Önkormányzat, Szigetszentmiklós Város Bolgár Nemzetiségi Önkormányzata és a II. Kerületi Bolgár Önkormányzat támogatásával.

ISSN 14163098 NYOMDAI KIVITELEZÉSÉRT FELELŐS FesztNet Kft.
DESIGN ÉS NYOMDAI ELŐKÉSZÍTÉS Ruszev Dimitar

A kulturális rendezvényeink és táboraink támogatója:

Ресторант Булгарден
Bulgarden Étterem
1097 Bp., Fehér Holló utca 6.
bulgarden.hufoglalas@bulgarden.hu
tel.: +36 (70) 520-9068

АВГУСТ 2026

30.08 | 11.00 (неделя)

Откриване на учебната година

С участието на състав „Театромания“
от град Русе

МЯСТО

Български културен дом
1097 Буганеша, ул. „Вагохуг“ № 62.

2026 AUGUSZTUS

08.30 | 11.00 (vasárnap)

Tanévnyitó

A ruszei Teatromania együttes
részvételével

HELYSZÍN

Bolgár Művelődési Ház
1097 Budapest, Vágóhíd u. 62.